

Πανεπιστημιακή Παιδαγωγική: Ένα εργαλείο για τη μάθηση και τη διδασκαλία στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Κατερίνα Κεδράκα

Αναπλ. Καθηγήτρια Επαγγελματικών Δεξιοτήτων των Βιοεπιστημόνων και Δια Βίου Εκπαίδευσης

Τμήμα Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής -ΔΠΘ

Συντονίστρια του ΚΕΔΙΜΑ ΔΠΘ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

The 4 stages of a 9am lecture.

Μάθηση = **αλλαγή** σε επίπεδο

Γνώσεων (τι ξέρω;)

Δεξιότητων (τι μπορώ να κάνω;)

Στάσεων/ συμπεριφορών (πώς σκέφτομαι/ πράττω;)

Διδασκαλία:

το σύνολο των δραστηριοτήτων-ενεργειών που γίνονται από τον διδάσκοντα κι έχουν ως στόχο να προκαλέσουν τη μάθηση

Patricia Cranton: η διδασκαλία δεν είναι τίποτε άλλο από μια ειδική επικοινωνιακή κατάσταση που έχει ως σκοπό την προώθηση της μάθησης

Διδασκαλία και Μάθηση *δεν* ταυτίζονται!

JACK MEZIROW

Transformative Learning

Η Μετασχηματίζουσα Μάθηση του J. Mezirow

Τρία διαφορετικά είδη μάθησης:

- 1) η **εργαλειακή** μάθηση, που αφορά την απόκτηση «χρηστικών» γνώσεων, που συσσωρεύουν οι εκπαιδευόμενοι μέσα από τον (παραδοσιακό) τρόπο εκπαίδευσης,
- 2) η **επικοινωνιακή** μάθηση, η οποία αφορά στην κατανόηση του πλέγματος των σχέσεων και των επικοινωνιακών αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στο άτομο και στον κόσμο που το περιβάλλει,
- 3) η **μετασχηματιστική** ή **απελευθερωτική** μάθηση, αποτελεί προϊόν κριτικού στοχασμού, οδηγεί στην επίγνωση του εαυτού και στην ορθή χρήση των επιστημονικών γνώσεων και των ευρύτερων γνώσεων του ατόμου

Έμφαση στον **κριτικό στοχασμό**, πεδίο επανεκτίμησης των παραδοχών μας γύρω από τις απόψεις και στάσεις μας, τις συναισθηματικές μας επενδύσεις και τον τρόπο που δρούμε.

Η Μετασχηματίζουσα Μάθηση

- ▶ Με την ενηλικιότητα συνειδητοποιούμε ότι **δεν υπάρχει μία και μόνη παγιωμένη αλήθεια** κι ότι **όλο αυτό το σύστημα των παραδοχών και πεποιθήσεών μας, μπορεί να αποδειχτεί ανεπαρκές** για την αντιμετώπιση καινούργιων καταστάσεων κι εμπειριών.
- ▶ Τότε ξεκινά ο **μετασχηματισμός** θεώρησης, καθώς οι ενήλικοι έρχονται αντιμέτωποι με τη διαπίστωση ότι μία πεποίθηση ή/και μία πρακτική που μέχρι χθες ήταν αποτελεσματική, σήμερα αποτυγχάνει να δώσει λύση, ειδικά αν χρειαστεί να αντιμετωπίσουμε ένα νέο, αιφνιδιαστικό βίωμα.

Η Μετασχηματίζουσα Μάθηση για τον Mezirow

- ▶ Η μάθηση και η εκπαίδευση δεν έχουν νόημα αν δεν στοχεύουν στην κατανόηση, τη συγκρότηση, την αξιολόγηση και τον **επαναπροσδιορισμό του νοήματος των γνώσεων και των εμπειριών για το κάθε άτομο.**
- ▶ Ο Mezirow περιγράφει την **αφορμή για αναθεώρηση των νοητικών συνηθειών** ως «**αποπροσανατολιστικό δίλημμα**»
- ▶ Πρόκειται για μια **εμπειρία** που ενώ πρέπει να γίνει κατανοητή και αντιμετωπίσιμη, συγχρόνως, αποτελεί μία καλή αφετηρία για κριτικό στοχασμό, για να καθορίσουμε εάν αυτά που πιστεύαμε συνεχίζουν να ισχύουν και να είναι λειτουργικά για την πρακτική μας, ή μήπως χρειάζεται να αναθεωρήσουμε και **να βάλουμε σε νέα πλαίσια τις γνώσεις, τις αξίες, τις αντιλήψεις και τις στάσεις μας απέναντι στα νέα γεγονότα και εμπειρίες μας.**

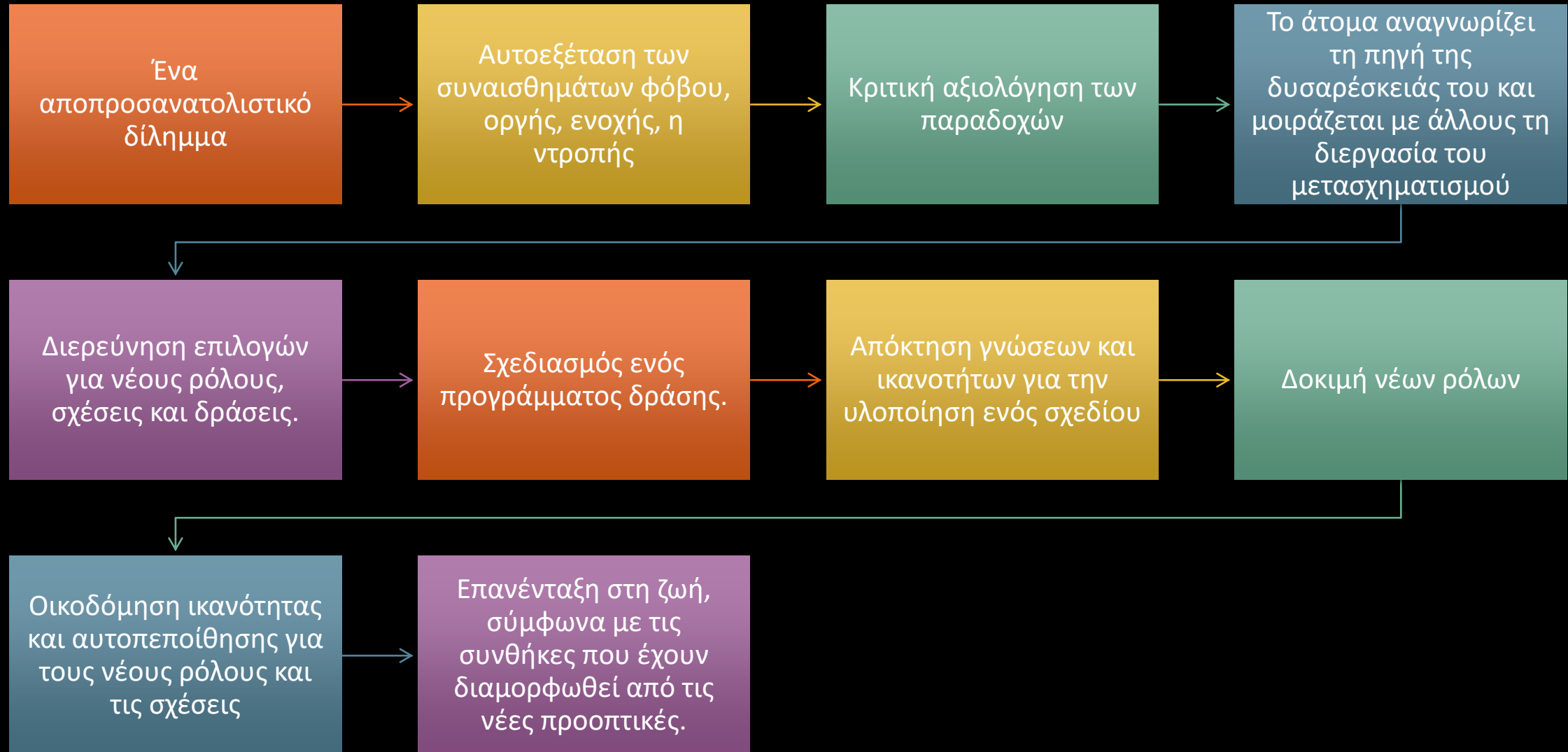

Σύμφωνα με τον Mezirow

- ▶ Αν ο εκπαιδευτής ενηλίκων **δεν μπορεί** να διαμορφώσει και να εξετάσει κριτικά αλλά και να μεταβάλλει, όταν χρειάζεται, **τις δικές του αφετηρίες, θεωρήσεις και παραδοχές**, δεν μπορεί και να βοηθήσει ουσιαστικά τους εκπαιδευόμενους του να εμπλακούν σε μια τέτοια διαδικασία, καθώς, ο ουσιαστικός ρόλος του αφορά στη *«βοήθεια προς τους εκπαιδευόμενους να αποσαφηνίζουν, να επεξεργάζονται και να δρουν επί των παραδοχών τους»*.

Τα 10 βήματα κατά Mezirow για τον μετασχηματισμό:

Ερώτημα

- Πώς, με ποιους συγκεκριμένους τρόπους μπορεί ο διδάσκων να ευνοεί τη δημιουργία μαθησιακής εμπειρίας ή/ και την αξιοποίηση της εμπειρίας μέσα στο μάθημά του;

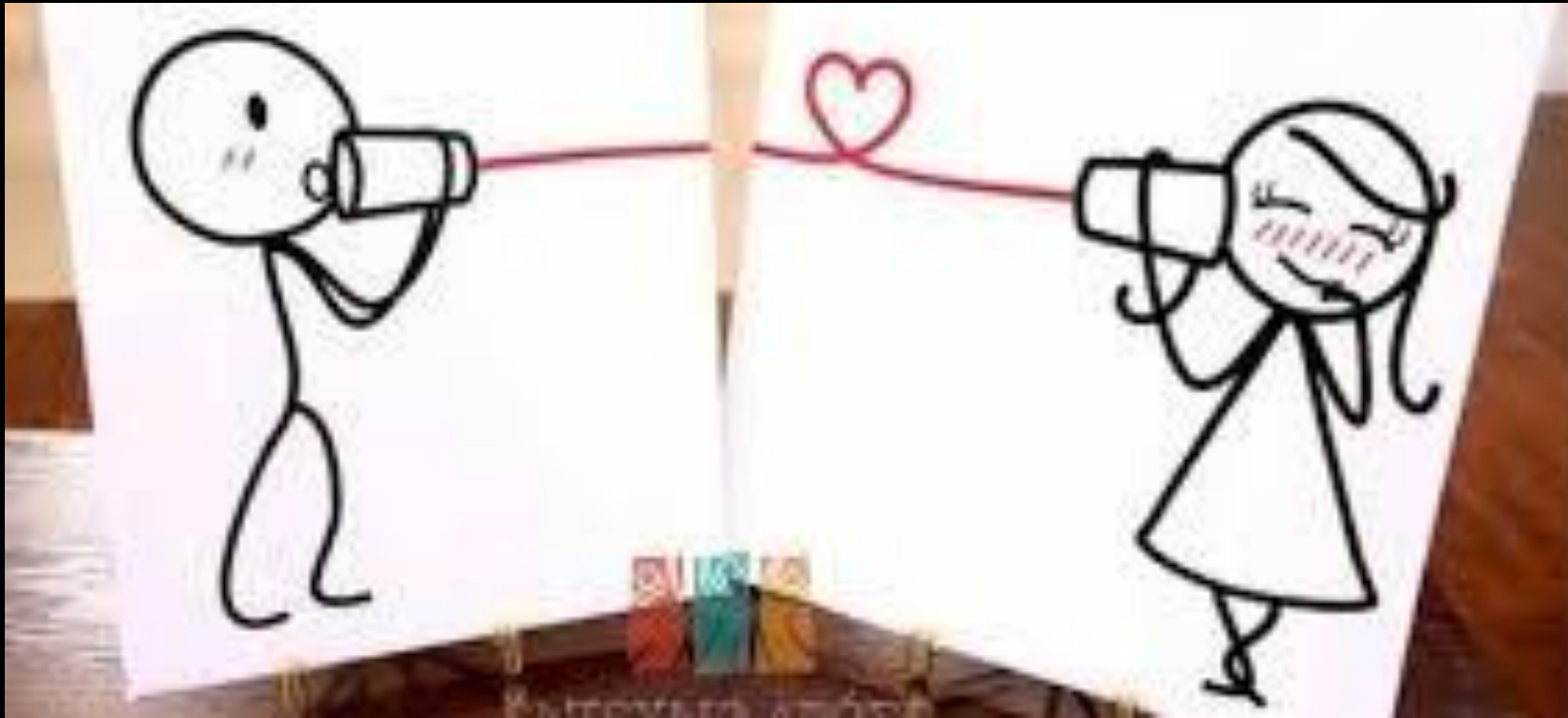
Φοιτητοκεντρική μάθηση

Στηρίζεται σε διδασκαλία που ενθαρρύνει τους φοιτητές να είναι ενεργοί στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση του μαθηματος και **ΚΥΡΙΩΣ** να αναλογίζονται **τι** μαθαίνουν, **γιατί** και **πώς** το μαθαίνουν.

Φοιτητοκεντρική μάθηση

- Students Learn What **THEY** Do, Not What **WE** Do
- Learning is not –always- an outcome of teaching.

Η επικοινωνία κατά τη διδασκαλία, βασικό συστατικό της φοιτητοκεντρικής μάθησης

Οι σπουδές θα πρέπει να στοχεύουν (εκτός από την απόκτηση/ συσσώρευση γνώσεων)

- στην κριτική σκέψη
- τη θέληση για μάθηση
- τη διάθεση για αυτογνωσία και αλλαγή
- την αναλυτική και συνθετική σκέψη
- την επινοητικότητα/ εξεύρεση λύσεων
- την ικανότητα για ομαδική δουλειά
- την ενεργητικότητα/ πρωτοβουλία
- την καινοτομία / πρωτοτυπία
- τη δημιουργικότητα
- την ανθεκτικότητα

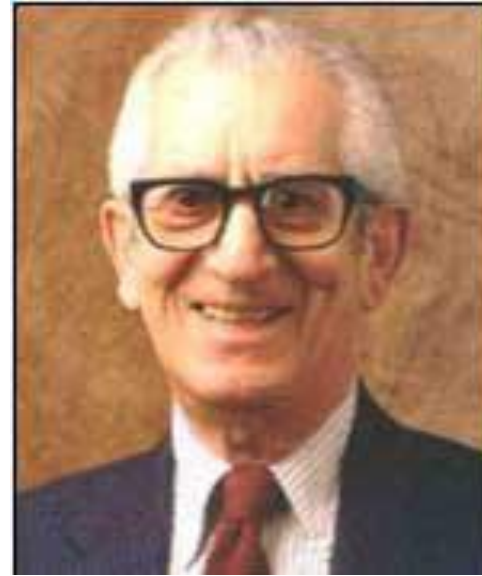

Πώς όμως οι φοιτητές τα αποκτούν;

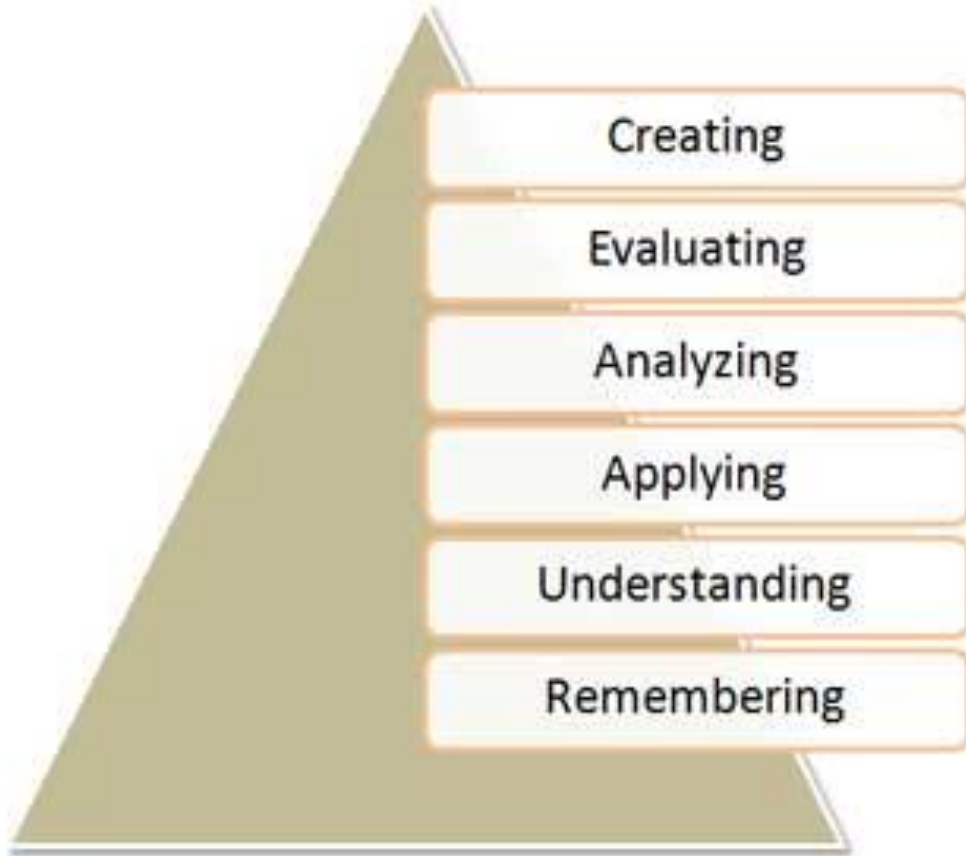
Αυτό που προάγει την κριτική σκέψη και την ανάπτυξη δεξιοτήτων είναι η συμμετοχή των φοιτητών σε δραστηριότητες **ενεργού μάθησης**.

Ταξινόμια γνωστικών στόχων κατά Bloom

Benjamin Bloom,
Educational Psychologist 1956,
University of Chicago

Οι στόχοι της **Εκπαίδευσης** σχετίζονται με την άμεση εμπλοκή, συμμετοχή και δράση των φοιτητών σε όλα τα επίπεδα.

Μια ματιά στην διεθνή εμπειρία

Διεθνώς εντοπίζονται περισσότερα
από **75** επιστημονικά περιοδικά
(journals) στον συγκεκριμένο
τομέα (Higher Education)

Στα μεγάλα Πανεπιστήμια έχουν δημιουργηθεί δομές/ **Κέντρα Υποστήριξης της Διδασκαλίας και της Μάθησης** για τους διδάσκοντες

Guidelines for Teaching

Active Learning

Activity-Outcome Alignment

Assessment-Outcome Alignment

Belonging

Diversity and Inclusion

Expectations, Goals & Outcomes

Feedback

Formative Assessment

Learning Communities

Prior Knowledge

Professional Competences

Real-World Contexts

Self and Peer Assessment

Student Motivation

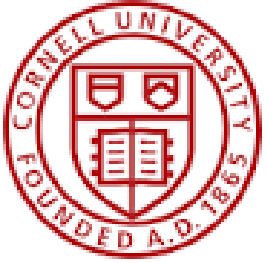
Student Reflection

Student Responsibility for Learning

Summative Assessment

Varied Teaching Methods

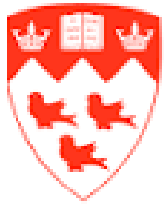
Views of Learning & Knowledge

Cornell University.

Center for Teaching Innovation
Faculty & Instructors

McGill
UNIVERSITY

Teaching and Learning Services (TLS)

<https://www.mcgill.ca/tls/teaching>

Teaching and Learning Support

Comprehensive Support for Active Learning Classrooms

McGill Policies and Guidelines

Workshops, Seminars & Events

Course Preparation and Design

Assessment

Instructional Strategies

Course Evaluations

Supervision

Learning Technologies

Focus on Teaching e-Bulletin

Teaching Awards

Teaching Portfolio

Teaching Resources

Consultations

Department, Faculty, and Program Initiatives

Committees and Working Groups

FAQ: Teaching at McGill

Στην Αυστραλία

University of New South Wales (UNSW)

- Learning and Teaching at UNSW
- Strategy from 2015-2025

<https://teaching.unsw.edu.au/about>

Στόχος: Αλλαγή κουλτούρας

Διεθνές δίκτυο υποστήριξης της διδασκαλίας

UNSW
SYDNEY

Stockholm University Centre for the Advancement of University Teaching

Get new strategies to help students avoid plagiarism

Workshop: Quick facts, fake news and source criticism in higher education ▶

<https://www.su.se/ceul/english/>

Lecture vs. Active
Learning: Reframing
the Conversation

Teaching Professor
Conference
June 5, 2016

June 7-9, 2019 • New Orleans, LA

THE
Teaching
PROFESSOR

CONFERENCE

**REGISTER
TODAY**

The image is a promotional graphic for the Teaching Professor Conference. The top half features a black and white photograph of a street scene in New Orleans with a wrought-iron fence and trees. The text 'June 7-9, 2019 • New Orleans, LA' is overlaid in white. Below the photo is a white silhouette of a tree. The words 'THE Teaching PROFESSOR' are written in a serif font, with 'Teaching' being the largest. Below this, the word 'CONFERENCE' is written in a large, white, all-caps serif font. At the bottom, there is an orange rectangular button with the text 'REGISTER TODAY' in white, all-caps sans-serif font. The bottom half of the graphic has a dark green background with a faint, repeating pattern of silhouettes of people sitting at tables.

2019
Summer
Enrichment
Courses

Preparing to Teach
Online

Infusing Critical Thinking
into Your Courses

2019
Summer
Enrichment
Courses

Classroom Basics for
New Teachers

2019
Summer
Enrichment
Courses

Enrichment for
Mid-Career Faculty

Summer Enrichment Courses

Σε ορισμένα Πανεπιστήμια υπάρχουν εξειδικευμένα (εξαμηνιαία ή και ετήσια) προγράμματα για την εκπαίδευση και επιμόρφωση των διδασκόντων, π.χ.

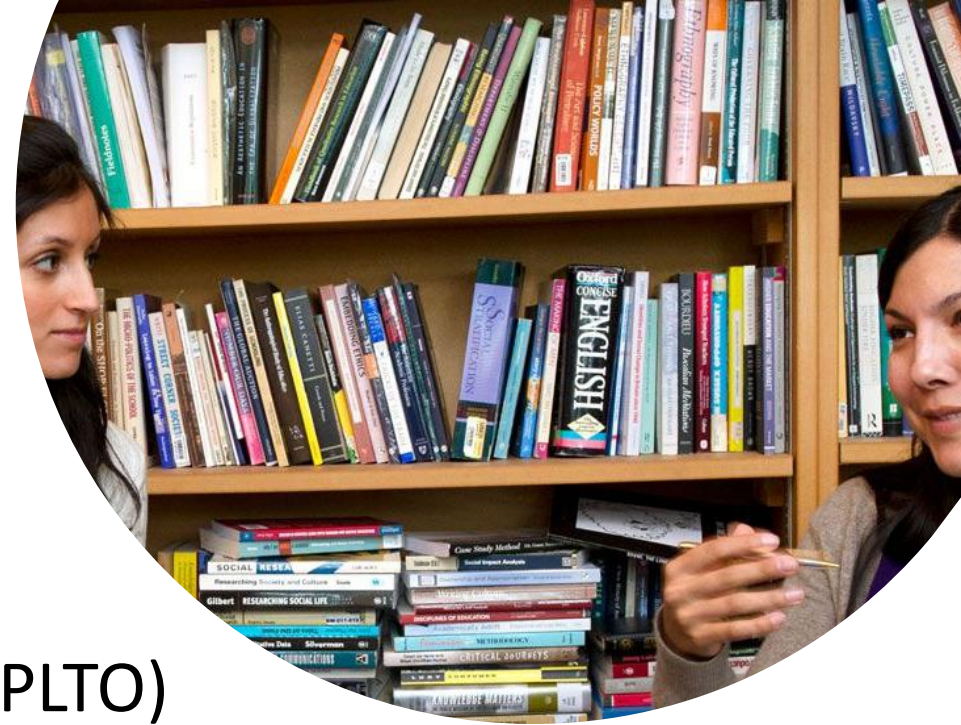
- Postgraduate Certificates in Higher Education(PGCHE)
- Postgraduate Certificates in Academic Practice (PGCAP) της Μ. Βρετανίας.
- Πρόγραμμα 15 ECTS University of Stockholm για όλα τα μέλη ΔΕΠ

The Oxford Learning Institute (OLI)

Training and support

- Preparation for Learning and Teaching at Oxford (PLTO)
- Developing Learning and Teaching (DLT)
- Postgraduate Certificate in Teaching and Learning in Higher Education (PGCert TLHE)

Ρόλοι, συναισθήματα και
προκλήσεις

Μας ενδιαφέρει

Να είμαστε
δάσκαλοι;

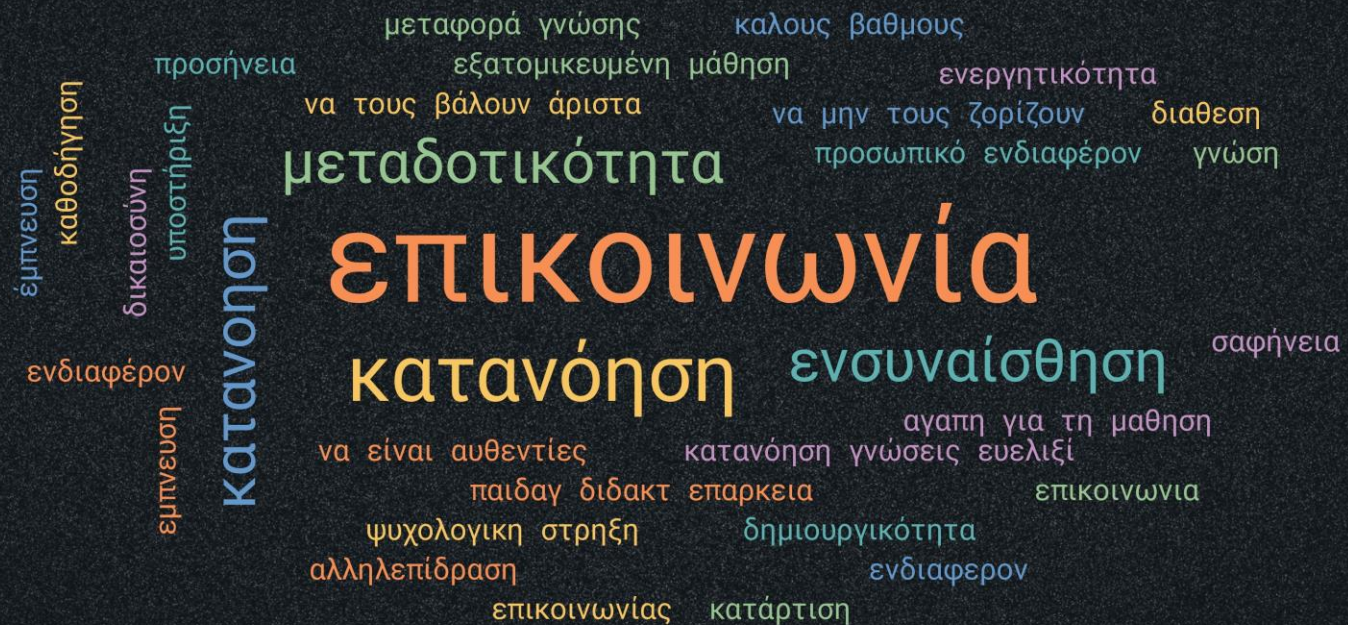
Να είμαστε
καλοί δάσκαλοι;

Ξέρουμε πώς να διδάσκουμε;

- Αρκεί η καλή γνώση του αντικειμένου μας;
 - «Πείθει» η χρήση power point/ prezzi;
 - Φτάνει το έμφυτο ταλέντο;
 - Έχουμε κατάρτιση;
- Πώς εξασφαλίζουμε ότι έχει συντελεστεί μάθηση;
 - Πώς κρατάμε το ενδιαφέρον των φοιτητών;
 - Τι είδους επικοινωνία πρέπει να αναπτύξουμε;
 - Ποια τα όρια της παιδαγωγικής μας σχέσης;

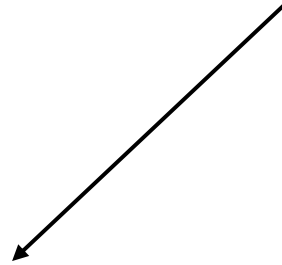
Τι θεωρείτε ότι αναμένουν περισσότερο οι φοιτητές από τους καθηγητές τους;

Έρευνα vs διδασκαλία (;)

Ένα διαχρονικό «υπαρξιακό» ερώτημα για τους πανεπιστημιακούς

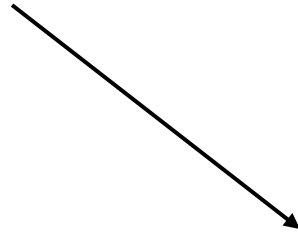
Επιστήμη

Θεωρία

Έρευνα

Εφαρμογή

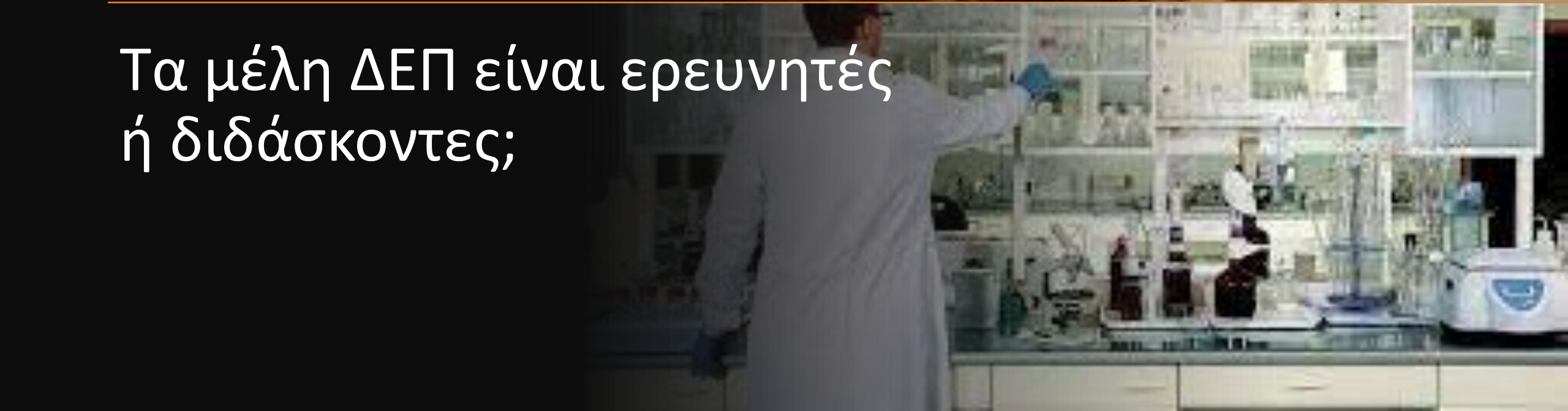

- Η διδασκαλία και η έρευνα αποτελούν τους δύο πυλώνες του έργου που παρέχεται στα ιδρύματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Όμως, πώς συμμετέχει η διδασκαλία στο έργο του Καθηγητή;

Τελικά...

Τα μέλη ΔΕΠ είναι ερευνητές
ή διδάσκοντες;

Η Επαγγελματική Ανάπτυξη των Μελών ΔΕΠ/ Διδασκόντων στα ΑΕΙ είναι μια δια βίου διαδικασία

- Ακαδημαϊκή εξέλιξη (ερευνητικά/ διοικητικά επιτεύγματα)
- Επιστημονική αναβάθμιση στο γνωστικό αντικείμενο
- Προσωπική ανάπτυξη
- Διδακτική επάρκεια

Το έργο των μελών ΔΕΠ

Όπως προκύπτει από τη θέση και το ρόλο τους, μπορούμε να το εντάξουμε στις εξής κατηγορίες:

- 1. Ερευνητικό - επιστημονικό**
- 2. Διοικητικό**
- 3. Διδακτικό**
- 4. Κρισιακό / αξιολογικό** (*εισηγητικές επιτροπές, εκλεκτορικά, κριτές σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια κ.λπ.*)
- 5. Δημόσιες παρεμβάσεις και δημόσια λογοδοσία** (*εκλαϊκευτικά άρθρα, δημόσιες γνωμοδοτήσεις και ενημερώσεις, διαλέξεις, απολογιστικές δράσεις κ.ά.*)
- 6. Επιχειρησιακό / διαχειριστικό** (*εκπόνηση ερευνητικών προτάσεων, διαχείριση ερευνητικών προγραμμάτων, επιστημονικές συνεργασίες με δημόσιους ή/και ιδιωτικούς φορείς κ.λπ.*)
- 7. Επιχειρηματική δραστηριότητα** (*άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας σε ατομική ή εταιρική βάση*)

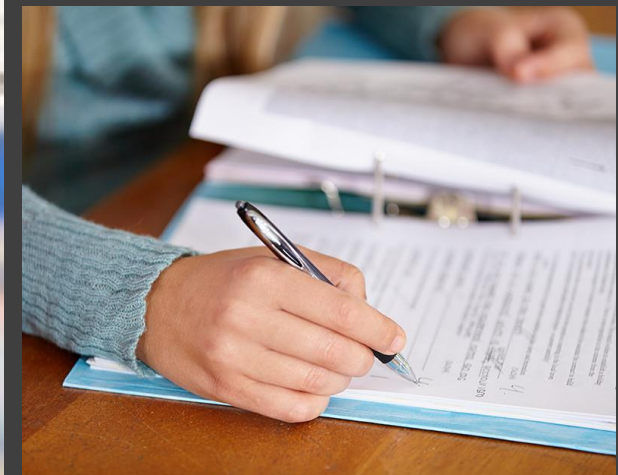
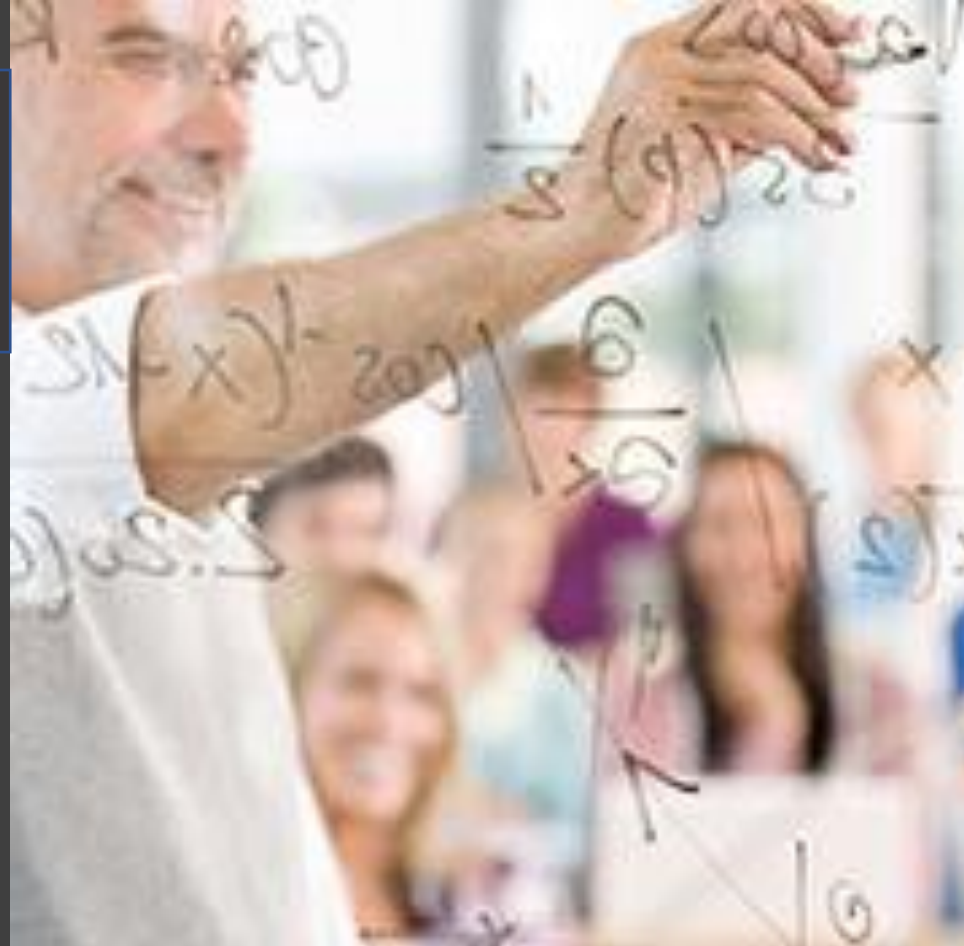
Νέες προκλήσεις ρόλου

- Ενεργός μάθηση
- Ισότητα ευκαιριών πρόσβασης
- Ζητήματα φύλου
- Συμβουλευτική
- Διαχείριση σταδιοδρομίας
- Εκπαίδευση Ενηλίκων
- Διαδικτυακή εκπαίδευση
- Διαχείριση projects/ Funding

Συναισθήματα, αντιστάσεις και δυσκολίες

- Άγχος;
- Ανασφάλεια;
- Απειλή;
- Θέμα ταμπού;
- Πρότυπα και στερεότυπα;
- Προετοιμασία; Κατάρτιση;
- Όραμα;
- Επένδυση;
- ΤΠΕ;
- **Αξιολόγηση;;;**

Η **επάρκεια –και η αξιολόγηση-** του διδακτικού προσωπικού των ΑΕΙ εστιάζεται, όχι στη διδασκαλία αλλά στην έρευνα

Βλ. τη διαδικασία προαγωγής και εξέλιξης των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας:

Η ερευνητική δραστηριότητα και οι δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά προσδίδουν γόητρο, τίτλους και κονδύλια, ενώ το διδακτικό έργο και η ποιότητά του, συχνά, θεωρείται «αναγκαίο κακό» στην ακαδημαϊκή καριέρα.

Διαπιστώσεις

- Η **εισήγηση** (η από καθέδρας διδασκαλία) είναι -σχεδόν- η **μόνη εκπαιδευτική τεχνική** που χρησιμοποιείται.
- Τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ **δεν ενημερώνονται** για **εναλλακτικές διδακτικές τεχνικές**, ίσως γιατί δεν υπάρχουν τα ανάλογα κίνητρα
- **ενώ είναι εξαιρετικά ενεργοί** ως προς την εξέλιξη, τη σταδιοδρομία και τις ερευνητικές τους δραστηριότητες.

Διαπιστώσεις

Η παιδαγωγική/ διδακτική ικανότητα των μελών ΔΕΠ εκτιμάται **σε ποσοτικούς δείκτες**, πόσες δηλαδή ώρες και μαθήματα έχει διδάξει κανείς, αλλά τι γίνεται με τους **ποιοτικούς**, που αφορούν το **πώς** χειρίζεται τη διδασκαλία του:

- **ποιες διδακτικές μεθόδους και τεχνικές χρησιμοποιεί όταν διδάσκει;**
- **και είναι αποτελεσματικές οι διδακτικές του προσεγγίσεις;**

Διαπιστώσεις

Οι πρωτοβουλίες που έχουν αναπτυχθεί για τη βελτίωση της παιδαγωγικής & διδακτικής επάρκειας **αφορούν** τις μορφές τυπικής εκπαίδευσης/ εκπαίδευσης ενηλίκων

αλλά δεν έχουν αγγίξει τους Καθηγητές/ διδάσκοντες στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Πανεπιστημιακή Παιδαγωγική

- Ένα νέο πεδίο, που εστιάζει στις παιδαγωγικές και διδακτικές γνώσεις, δεξιότητες και αντιλήψεις, τις οποίες χρειάζεται ο ακαδημαϊκός δάσκαλος, προκειμένου να βελτιωθεί ο τρόπος με τον οποίο οι φοιτητές προσεγγίζουν τη μάθησή τους (Gibbs & Coffey 2004; Trigwell et al., 1999).
- Αφιετηρία 1^η: οι διδάσκοντες/ουσες
- Αφιετηρία 2^η: οι φοιτητές/τριες
- Αφιετηρία 3^η: τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Πώς φτάσαμε μέχρι εδώ
– τι έχει γίνει

Ελληνικό Δίκτυο Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής

Μια **bottom up**
πρωτοβουλία

- Συζητήσεις με συναδέλφους
- Αρθρογραφία
- Ευτυχής συνάντηση
«συνοδοιπόρων»
- «Σημάδια» από την
καθημερινότητα στο Πανεπιστήμιο
- Κόπωση διδασκόντων
- Κοινές ανησυχίες και
προβληματισμοί

Στόχος του Δικτύου

να αναπτυχθεί ένας **διάλογος** και μια **προβληματική**
στην ακαδημαϊκή κοινότητα

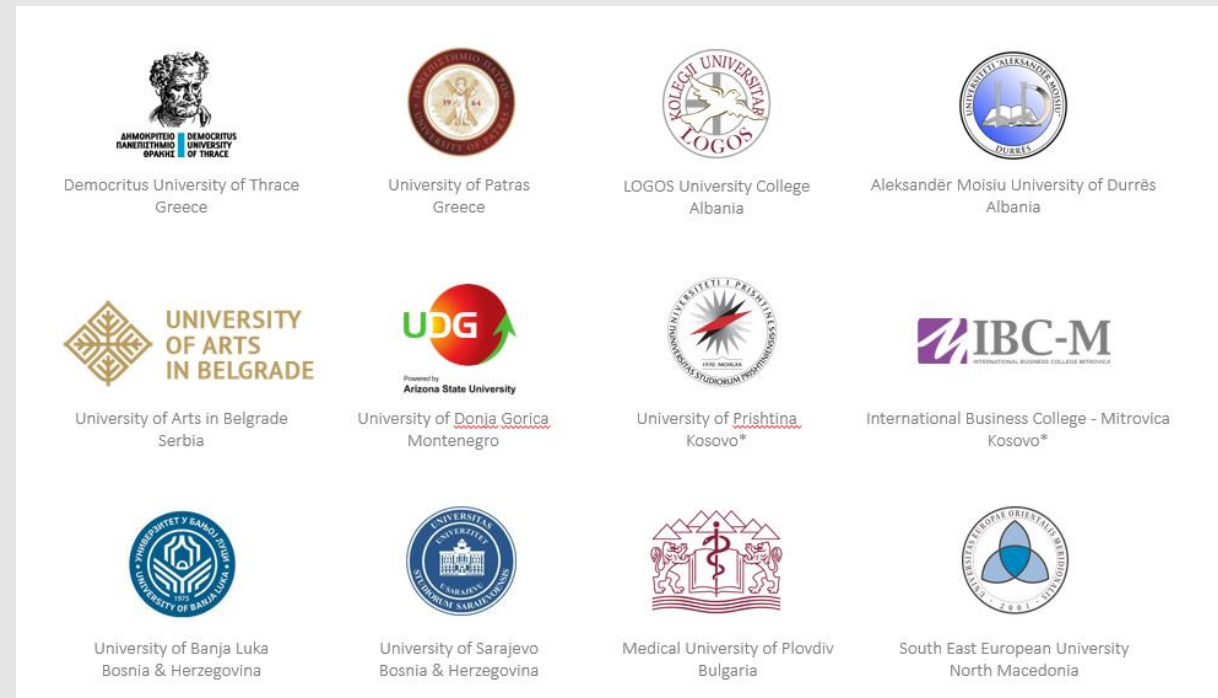
για το ζήτημα της διδασκαλίας, της κριτικής μάθησης
και εν γένει της **ψυχοπαιδαγωγικής προσέγγισης** στην
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

MAGNET –Erasmus+ CBHE

Φεβρουάριος 2023: Ιδρύθηκε το Βαλκανικό Δίκτυο Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής (BalkaNETUP)

Πανεπιστημιακή Παιδαγωγική:
Η εκπαίδευση και διδασκαλία
στην τριτοβάθμια εκπαίδευση,
μια terra incognita?

Σεπτέμβριος 2016

Πρακτικά

Κείμενο βασικών αρχών

[http://panepistimiaki-
paidagogiki.gr/](http://panepistimiaki-paidagogiki.gr/)

Συμπόσιο στην Αλεξανδρούπολη

Διοργάνωση: Δ.Π.Θ./ Εργαστήριο Διδακτικής και Επαγγελματικής Ανάπτυξης των Βιοεπιστημόνων

Προτάσεις - Δράσεις

- Συγκέντρωση της **διεθνούς** εμπειρίας κι έρευνας
- Ανάπτυξη **έρευνας**
- Δημιουργία **δομών** μέσα στα Πανεπιστήμια
- Έκδοση **Newsletter**
- Υλοποίηση **Συνεδρίου** καταγραφής αναγκών

Το Newsletter ως εργαλείο επικοινωνίας

Newsletter Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής

Δίκτυο Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής

<http://panepistimiaki-raidagogiki.gr>

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018

ΤΕΥΧΟΣ 1^ο

Newsletter Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής

Δίκτυο Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής
<http://panepistimiaki-paidagogiki.gr>

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018

ΤΕΥΧΟΣ 1^ο

Πρόλογος

Με μεγάλη χαρά χαιρετώ την έκδοση του 1ου Newsletter του Δικτύου Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής, την επιμέλεια του οποίου ανέλαβα προσωπικά, σε μια πρώτη φάση τουλάχιστον! Φιλοδοξούμε να εκδίδεται δυο φορές τον χρόνο, συγκεντρώνοντας τις δράσεις των μελών (κι όχι μόνον) του Δικτύου Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής αλλά και τους στόχους και τα σχέδιά μας για το μέλλον. Εκτιμώ ότι η περιοδική αυτή έκδοση είναι εξαιρετικά σημαντική, γιατί σηματοδοτεί το πέρασμα του Δικτύου μας σε μια επόμενη, πιο συγκροτημένη κι ώριμη φάση, όπου η πρωτοβουλία μας μπορεί να διαδοθεί και να μοιραστεί σε όλους τους ενδιαφερόμενους. Τα τεύχη του θα δημοσιεύονται στο <http://panepistimiaki-paidagogiki.gr/>.

Στο πρώτο αυτό τεύχος συγκεντρώθηκε η δράση των μελών του Δικτύου Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής μέσα από τις πληροφορίες που στείλατε, ώστε να έχουμε μια εικόνα του τι έχει γίνει μετά το Συμπόσιο της Αλεξανδρούπολης. Είναι εντυπωσιακό - κι εξαιρετικά ενδιαφέρον - το πόσα πολλά έχουν πραγματοποιηθεί! Και δεν είναι σίγουρο ότι έχουν συγκεντρωθεί όλα! Επίσης, προσπαθήσαμε να συντάξουμε μια ολοκληρωμένη λίστα με δημοσιεύσεις που έχουν γίνει από τα μέλη του Δικτύου πάνω στο θέμα, όπως κι οπδήποτε άλλο έχετε, ώστε να εμπλουτίσουμε το έργο που έχει παραχθεί για το ζήτημα της Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς
Κατερίνα Κεδράκα, Επκ. Καθηγήτρια Δ.Π.Θ.
Συντονίστρια του Δικτύου Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής

Περιεχόμενα

- Πρόλογος 1
- Τι είναι το Δίκτυο Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής 2
- Το πρώτο βήμα 3
- Τα νέα των μελών του Δικτύου 4-6
- Δημοσιεύσεις μελών του Δικτύου 7-8

Συντονίστρια Δικτύου

Κατερίνα Κεδράκα
kkedraka@mbg.duth.gr

Υποστήριξη

Χρήστος Καλτσιδης
ckaltsid@mbg.duth.gr

Ιστοσελίδα

<http://panepistimiaki-paidagogiki.gr>

Συνέδριο στην Αλεξανδρούπολη Απρίλιος 2019

Διοργάνωση: Δ.Π.Θ./ Εργαστήριο Διδακτικής και
Επαγγελματικής Ανάπτυξης των Βιοεπιστημόνων

1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο
Πανεπιστημιακής
Παιδαγωγικής

Πρακτικά [http://panepistimiaki-
paidagogiki.gr/](http://panepistimiaki-paidagogiki.gr/)

**ΔΙΚΤΥΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ**

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ**

**ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ
ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟ
12-13 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019
RAMADA PLAZA THF

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΒΙΟΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ

Νόμος 4009/2011 (ΦΕΚ Α' 195)

Άρθρο 51

Γραφείο υποστήριξης διδασκαλίας

Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία ενιαίου ή αυτοτελούς ανά σχολή γραφείου υποστήριξης διδασκαλίας, ιδίως για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία, καθορίζονται οι αρμοδιότητές του και ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας του.

Το Δ.Π.Θ. ίδρυσε Γραφείο
Υποστήριξης της Διδασκαλίας
και της Μάθησης των μελών
ΔΕΠ και των διδασκόντων
(Γρα.Δι.Μ.)

(ΦΕΚ 2468/24-6-2019 τ' β).

- Το Γραφείο έχει ως στόχο την προώθηση της Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής, μέσω δράσεων που στοχεύουν στη δημιουργία μιας κοινότητας μάθησης, καινοτομίας και συνεχούς βελτίωσης του διδακτικού έργου στο Δ.Π.Θ.
- Υποστηρίζει τα μέλη ΔΕΠ και τους διδάσκοντες να ανταλλάξουν και να δημιουργήσουν καλές πρακτικές μάθησης και διδασκαλίας, να καταγράψουν τις ανάγκες τους, να αναστοχαστούν, να αναπτύξουν σύγχρονες και αποτελεσματικές εκπαιδευτικές δράσεις, με την αξιοποίηση και των ΤΠΕ κατά τη διδασκαλία των πανεπιστημιακών μαθημάτων
- Κανονισμός
- Ιστοσελίδα <https://ctl.duth.gr/>
- Υποστηρικτικό υλικό

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
ΦΕΚ/ Κανονισμός 2468/τ.Β'/24-6-2019 /<https://ctl.duth.gr/>
και

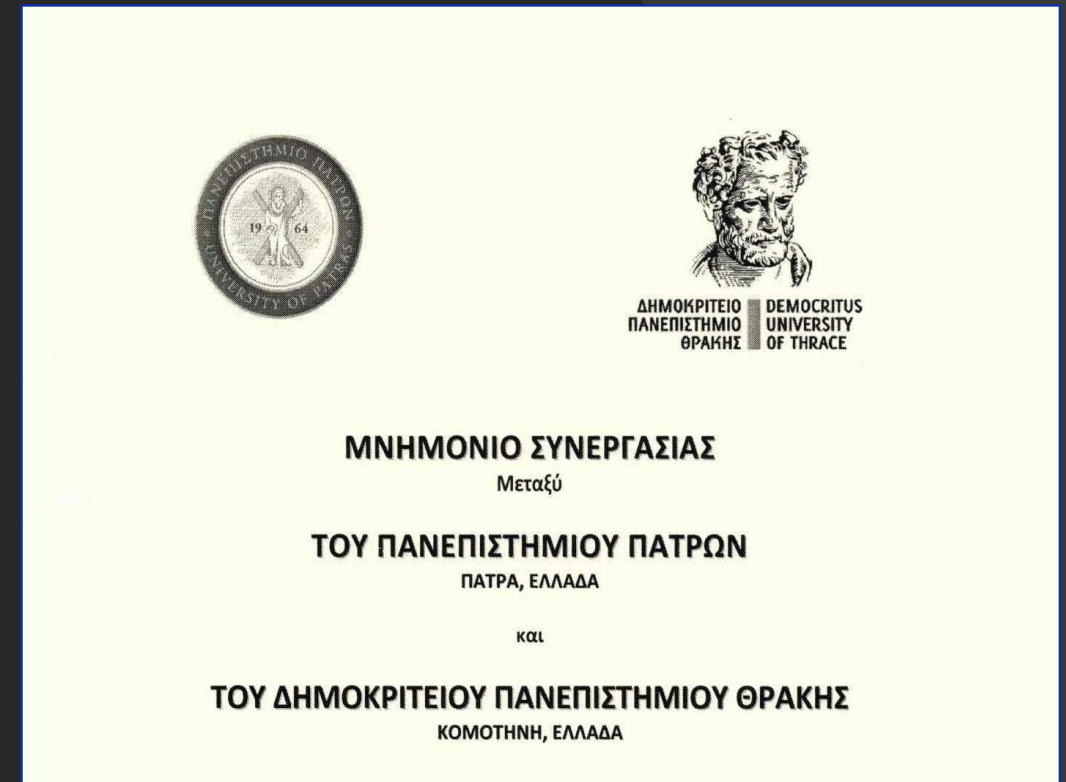
το Πανεπιστήμιο Πατρών
ΦΕΚ/ Κανονισμός 1832/τ.Β'/13-5-2020 / <https://ctl.upatras.gr/>

ίδρυσαν Γραφεία Υποστήριξης της Διδασκαλίας και της Μάθησης των μελών
ΔΕΠ και των διδασκόντων (Γρα.Δι.Μ.)

Συνυπέγραψαν Πρωτόκολλο συνεργασίας

Μνημόνιο Συνεργασίας με το Γρα.Δι.Μ. του Πανεπιστημίου Πατρών

- Ο στόχος είναι η συνεργασία των δομών αυτών σε επίπεδο διοργάνωσης εκπαιδευτικών δράσεων, εκπόνησης υλικού και προγραμμάτων.
- Συντονιστής Γρα.Δι.Μ. Πατρών ο Καθηγητής Θ. Καραλής

Νόμος 4597/2022 (ΦΕΚ Α' 141)

- Άρθρο 129
- Κέντρο υποστήριξης διδασκαλίας και μάθησης

Με απόφαση της Συγκλήτου συνιστάται σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) Κέντρο υποστήριξης διδασκαλίας και μάθησης με αποστολή την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης, ενδυνάμωσης και συνεχούς βελτίωσης των διαδικασιών διδασκαλίας και μάθησης, σύμφωνα με τις σύγχρονες τάσεις της παιδαγωγικής, καθώς και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία για την ανάπτυξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Με όμοια απόφαση εγκρίνεται ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Κέντρου.

Το ΚΕΔΙΜΑ συμμετέχει / συνεργάζεται

- **Άρθρο 220**

Επιτροπή Ισότιμης Πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

- **Άρθρο 221**

Επιτροπή Ψηφιακής Διακυβέρνησης

- **Στις μεταβατικές διατάξεις απόφασης για τα εξ αποστάσεως ΠΜΣ**

Άρθρο 2

3. Το Κέντρο υποστήριξης διδασκαλίας και μάθησης του Α.Ε.Ι. του άρθρου 129 υποστηρίζει το Α.Ε.Ι. στη διαμόρφωση της στρατηγικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών για την ανάπτυξη μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών του Α.Ε.Ι.

Κέντρα υποστήριξης διδασκαλίας και μάθησης (ΚΕΔΙΜΑ): Μια νέα δομή στα ΑΕΙ

Στηρίζεται από το ΕΣΠΑ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΚΟΠΟΣ

Η υποστήριξη των μελών ΔΕΠ και των διδασκόντων να

- ανταλλάξουν και να δημιουργήσουν καλές πρακτικές διδασκαλίας,
- καταγράψουν τις ανάγκες τους,
- αναστοχαστούν,
- αναπτύξουν σύγχρονες και αποτελεσματικές εκπαιδευτικές δράσεις, με την αξιοποίηση και των ΤΠΕ κατά τη διδασκαλία των πανεπιστημιακών μαθημάτων.

Στόχοι

- Ίδρυση ΚΕΔΙΜΑ σε κάθε ΑΕΙ
- Στήριξη της **παιδαγωγικής διάστασης του ρόλου** των μελών ΔΕΠ/ διδασκόντων στα ΑΕΙ
- Η **κατάρτισή** τους σε θέματα Παιδαγωγικής, Διδασκαλίας και Μάθησης
- Η προσωπική εμπλοκή κι **αυτενέργεια** των φοιτητών σε όλο το φάσμα της διαδικασίας μάθησης

Δράσεις

- Υλοποίηση μελετών/ ερευνών
- Διοργάνωση δράσεων επιμόρφωσης
- Δημιουργία υποστηρικτικού υλικού
- Συνέργειες
- Κάθε ΚΕΔΙΜΑ οργανώνεται με βάση το προφίλ, τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του ΑΕΙ

Οριζόντια Διασύνδεση των ΚΕΔΙΜΑ

- Δημιουργία μιας κοινότητας επικοινωνίας, συνεργασίας και αλληλοστήριξης των ΚΕΔΙΜΑ
- Συντονισμός και επικάλυψη έργου
- Διερεύνηση αναγκών των διδασκόντων γύρω από θέματα διδασκαλίας και μάθησης
- Διεθνές Συνέδριο 6 & 7 Ιουλίου 2023 στην Αλεξανδρούπολη

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρήματα μιας έρευνας

Υλοποίηση έρευνας εκπαιδευτικών αναγκών

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης Πανεπιστήμιο Πατρών

Διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών των
μελών ΔΕΠ που υπηρετούν
στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και
το Πανεπιστήμιο Πατρών

Πράξη «Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές –
κύκλος Β'» του προγράμματος ΕΣΠΑ 2014-2020

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ταυτότητα της έρευνας

- 1258 μέλη ΔΕΠ
- 260 πλήρως συμπληρωμένα ερωτηματολόγια
- 170 άνδρες και 90 γυναίκες
- Στη βαθμίδα του Καθηγητή ή του Αναπληρωτή Καθηγητή το 70,7%
- 16,1% έχει λιγότερα από 10 έτη υπηρεσίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

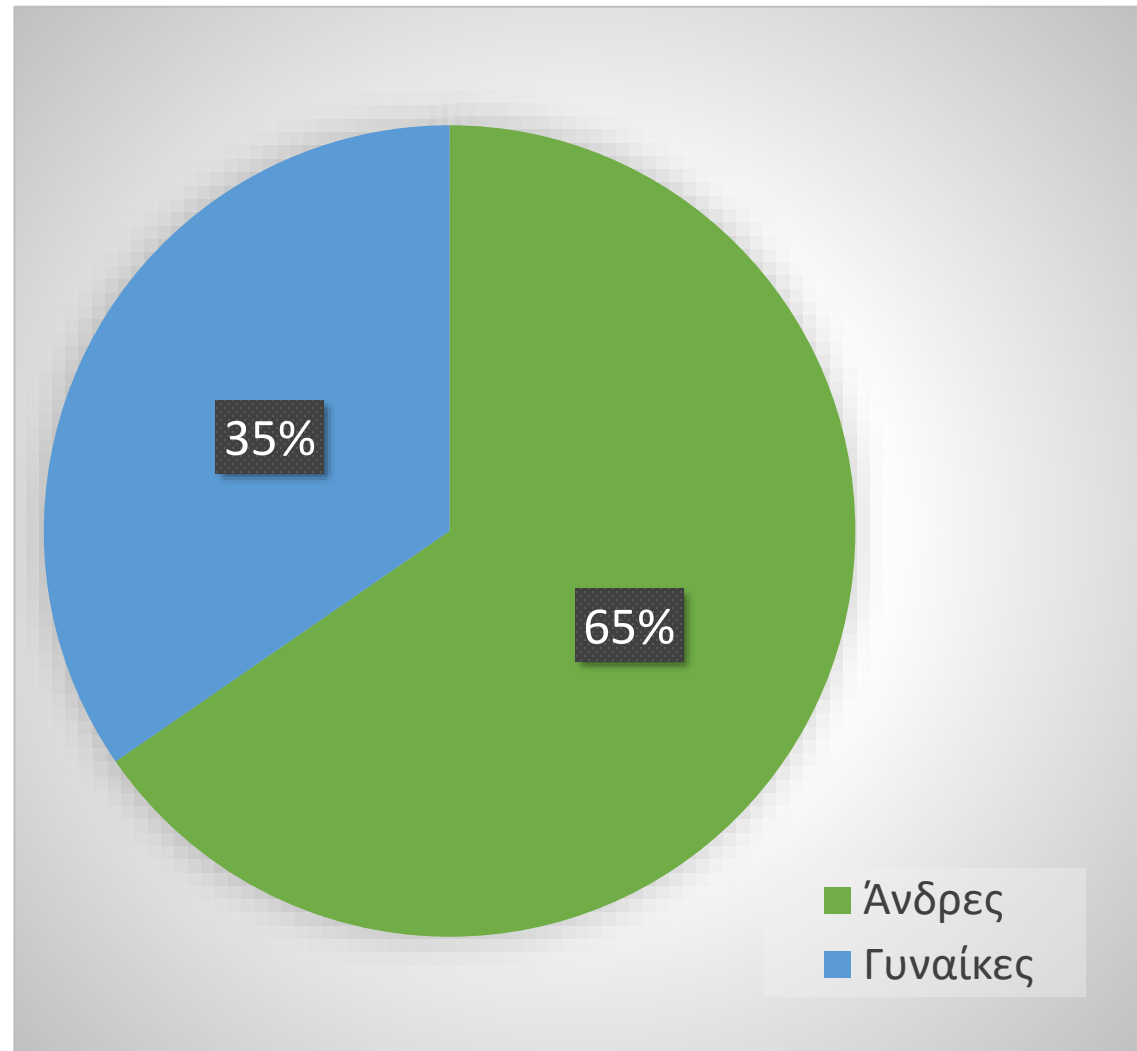

ΦΥΛΟ

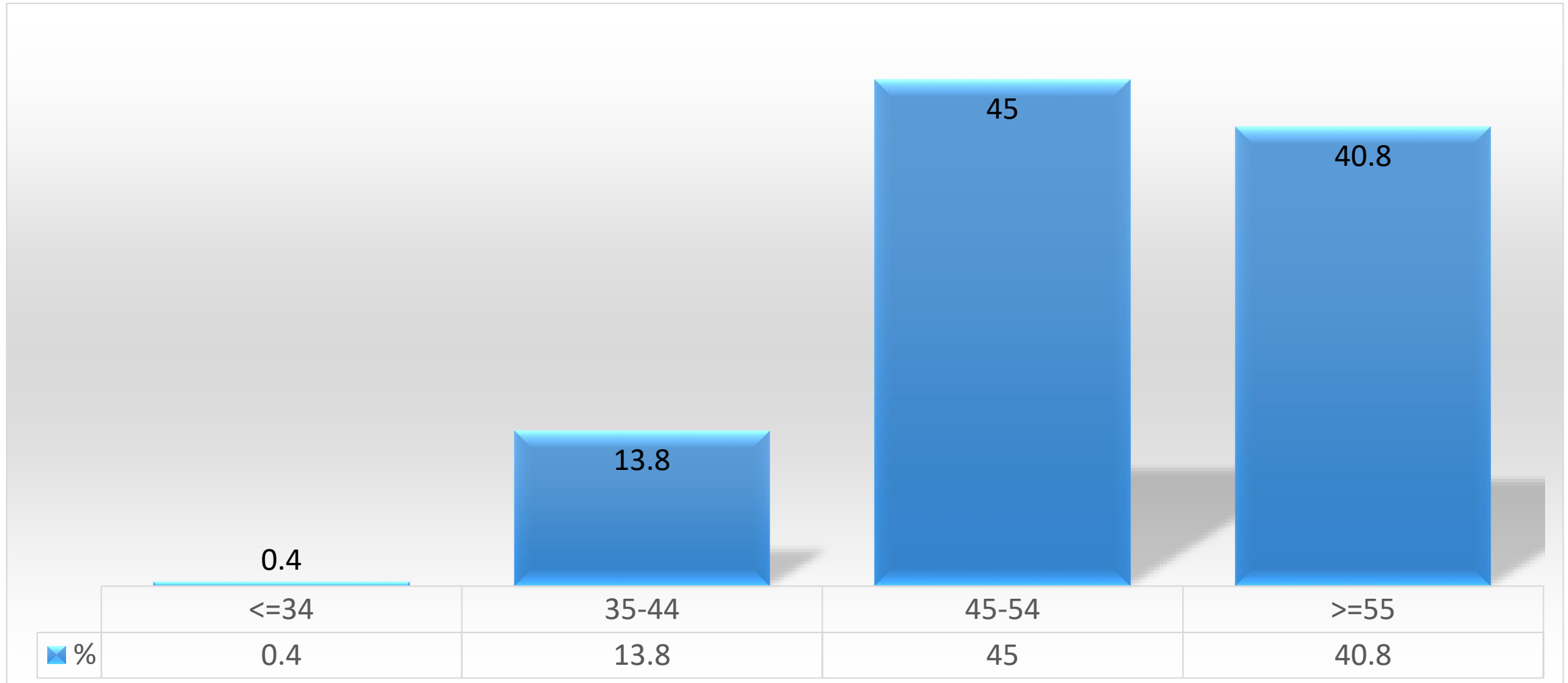
260 Μέλη ΔΕΠ

✓ 90 Γυναίκες

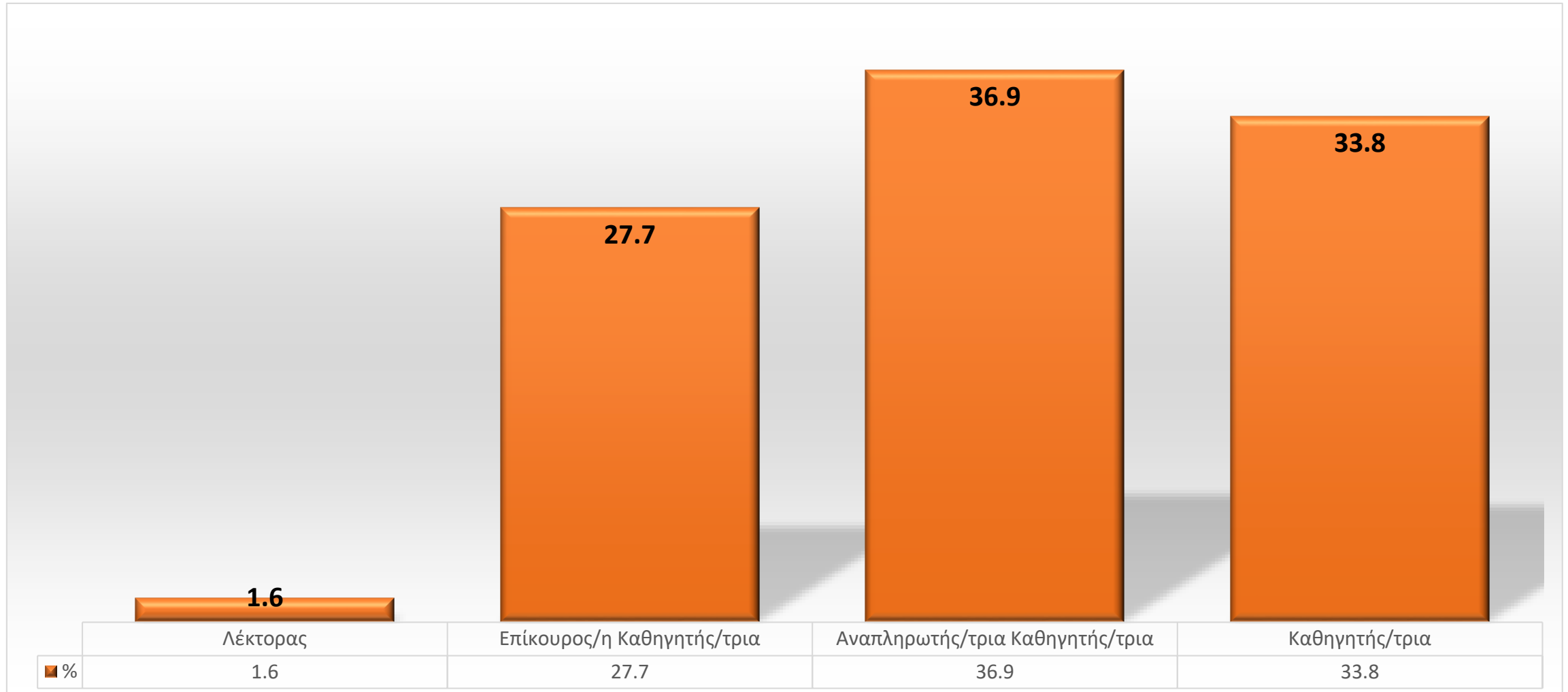
✓ 170 Άνδρες

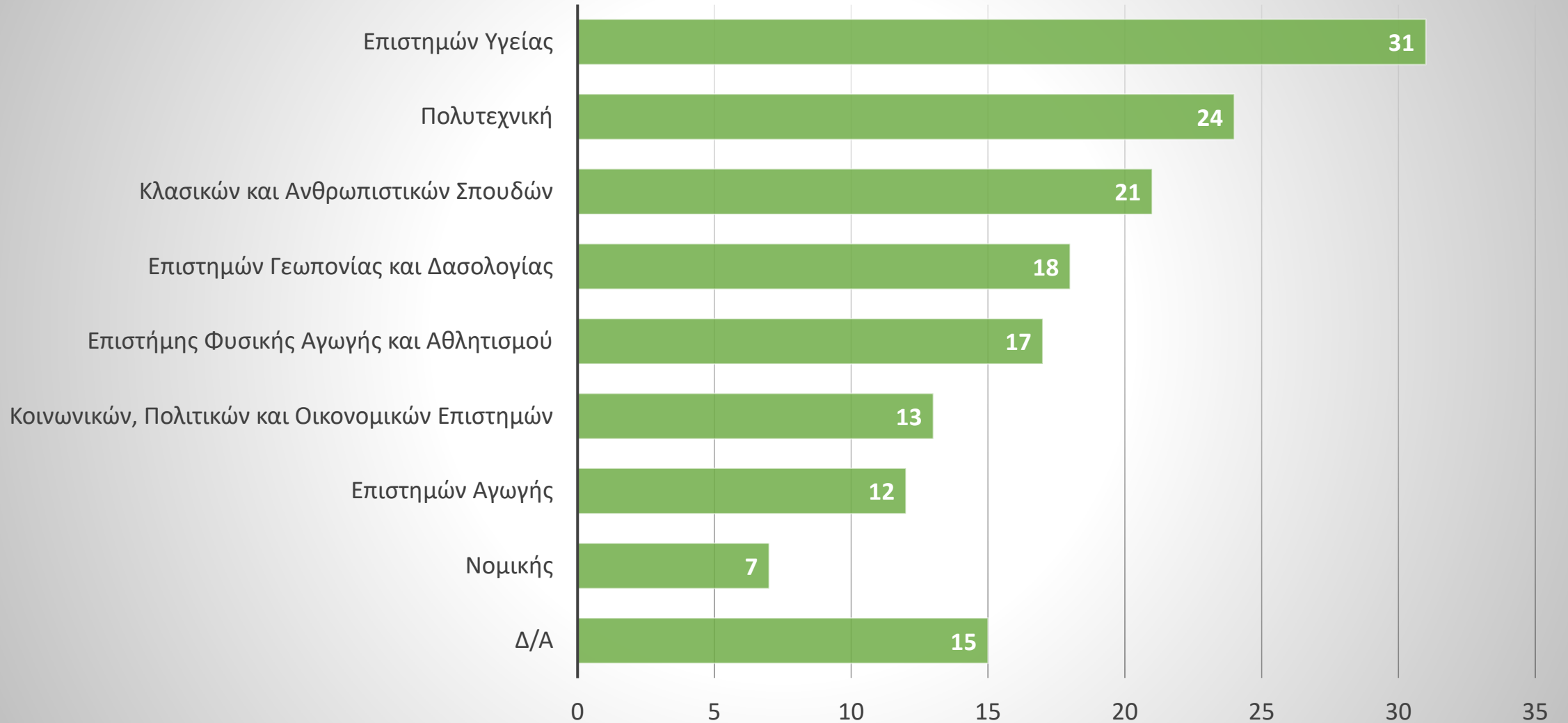
Ηλικιακή κατανομή

Βαθμίδα

Σχολές Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Σχολές Πανεπιστημίου Πατρών

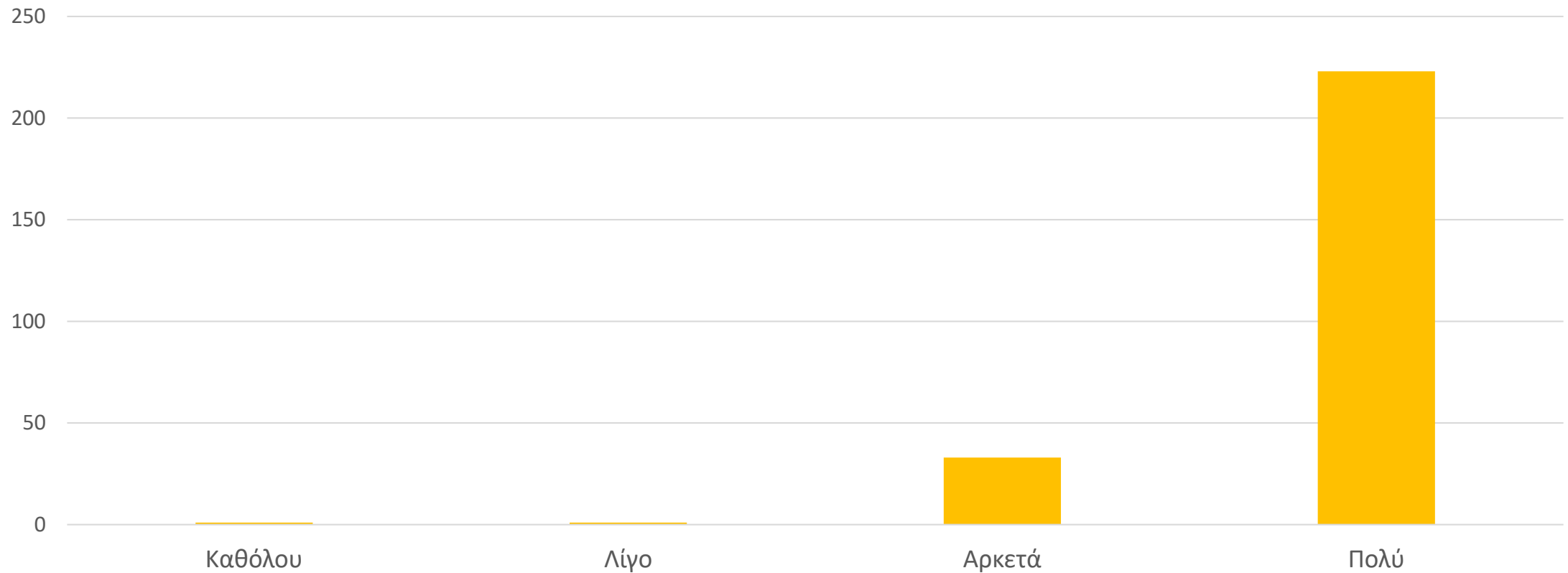

ΑΞΟΝΑΣ 1

ΤΟ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Πόσο σημαντικό θεωρείτε το εκπαιδευτικό σας έργο;

Θεωρείτε ότι ο ρόλος του μέλους ΔΕΠ έχει και μια ευρύτερη παιδαγωγική και συμβουλευτική διάσταση;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
1,2%	4,0%	35,0%	59,8%

Θεωρείτε ότι ο ρόλος του μέλους ΔΕΠ περιλαμβάνει και την ενίσχυση της αναδυόμενης ενηλικιότητας των φοιτητών/τριών;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
3,9%	11,0%	40,9%	44,1%

Θεωρείτε ότι ο τρόπος που διδάσκετε έχει επηρεαστεί από τις προσωπικές σας εμπειρίες ως φοιτητή/τριας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
3,9%	26,7%	53,3%	16,1%

ΑΞΟΝΑΣ 2

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ - Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ
ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ

Τα τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζετε κατά τη διδασκαλία σας, οφείλονται

Σε προηγούμενες ελλείψεις γνώσεις των φοιτητών/τριών

Στη δυσκολία κατανόησης του γνωστικού περιεχόμενου από τους/τις φοιτητές/τριες

Στην προσέλευση των φοιτητών/τριών στα μαθήματα

Στην έλλειψη ενδιαφέροντος από τους/τις φοιτητές/τριες

Στη συμπεριφορά των φοιτητών/τριών

Στο επίπεδο της επικοινωνίας με τους/τις φοιτητές/τριες

Στην υλικοτεχνική υποδομή

Στον χώρο διδασκαλίας

Στο Πρόγραμμα Σπουδών

Στο ωράριο των μαθημάτων

Στην έλλειψη συνεργασίας με συναδέλφους, διδακτικό προσωπικό ή άλλους συνεργάτες

Στην έλλειψη χρόνου λόγω διοικητικών υποχρεώσεων

Στην έλλειψη χρόνου λόγω ερευνητικών δραστηριοτήτων

Στην έλλειψη γνώσεων γύρω από την χρήση σύγχρονων τεχνολογικών μέσων και λογισμικών/εφαρμογών

Στη δική σας ελλιπή γνώση μεθόδων και τεχνικών διδασκαλίας

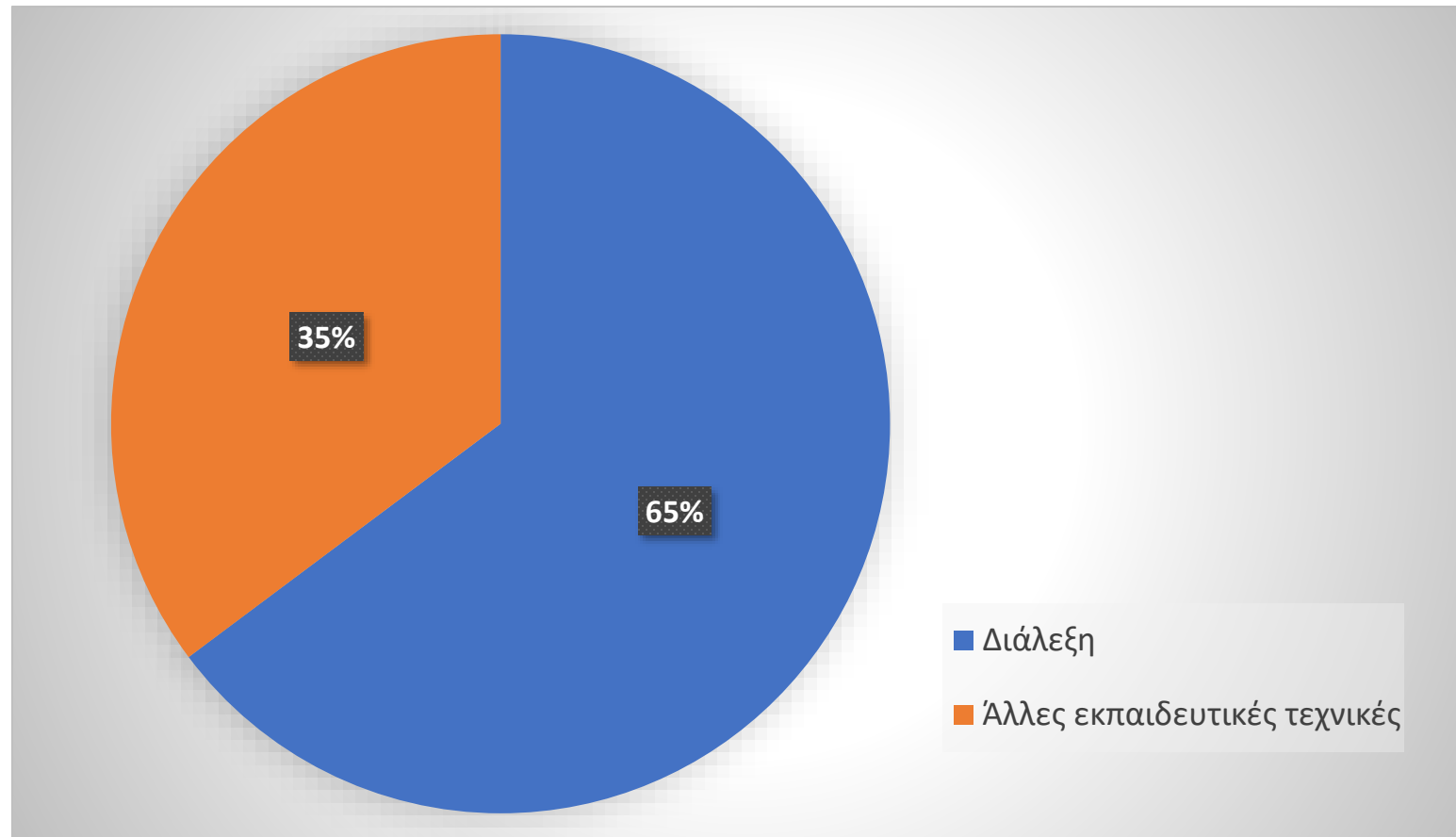
Στον σχεδιασμό της διδασκαλίας σας

Στην έλλειψη προσωπικού ενδιαφέροντος για τη διδασκαλία

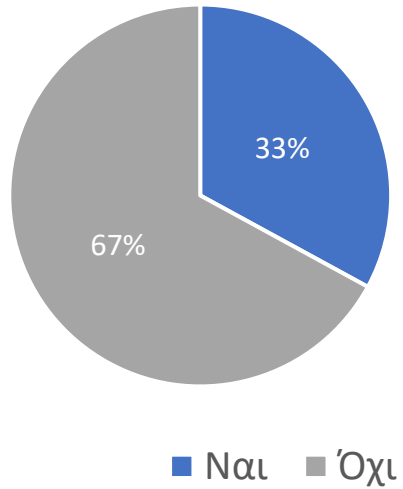
	M.O.
Στην καλή προετοιμασία του διδάσκοντα πριν από κάθε διάλεξη / εργαστήριο / κλινική	9.43
Στην άριστη γνώση του αντικειμένου	9.27
Στην καλή επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες	9.16
Στην εμπειρία διδασκαλίας	8.41
Στην υιοθέτηση 'καλών πρακτικών' που συναντήσατε στη διάρκεια της δικής σας εκπαιδευτικής διαδρομής	8.29
Στο χάρισμα των διδασκόντων	8.13
Σε γνώσεις που αποκτήσατε μόνοι σας γύρω από διδακτικές μεθόδους	7.70
Στην κατάρτισή σε μεθόδους διδακτικής μεθοδολογίας	7.60
Στη χρήση νέων τεχνολογικών μέσων κι εφαρμογών	7.53
Στη συνεργασία με συναδέλφους	6.53
Σε δοκιμασμένες, γνωστές μεθόδους, που μάθατε από τους δασκάλους σας	6.02

Μια «καλή» διδασκαλία
πιστεύετε ότι στηρίζεται

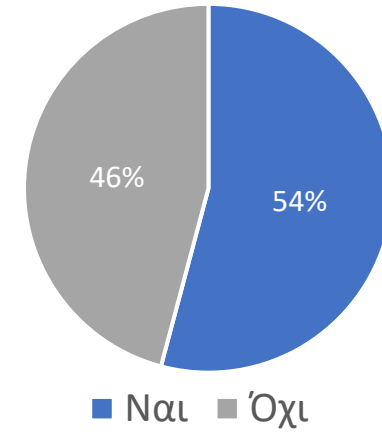
Κάνοντας μια συνολική αποτίμηση, ποιο είναι το ποσοστό του χρόνου διδασκαλίας που διαθέτετε για

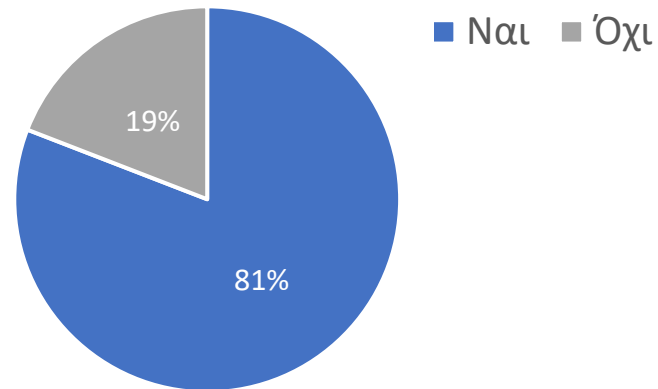
Χρησιμοποιείτε διαφορετικές διδακτικές μεθόδους για τα υποχρεωτικά μαθήματα από τα μαθήματα επιλογής;

Χρησιμοποιείτε διαφορετικές διδακτικές μεθόδους για τα προπτυχιακά μαθήματα από τα μεταπτυχιακά;

Χρησιμοποιείτε διαφορετικές διδακτικές μεθόδους για τα εργαστηριακά μαθήματα από τα θεωρητικά;

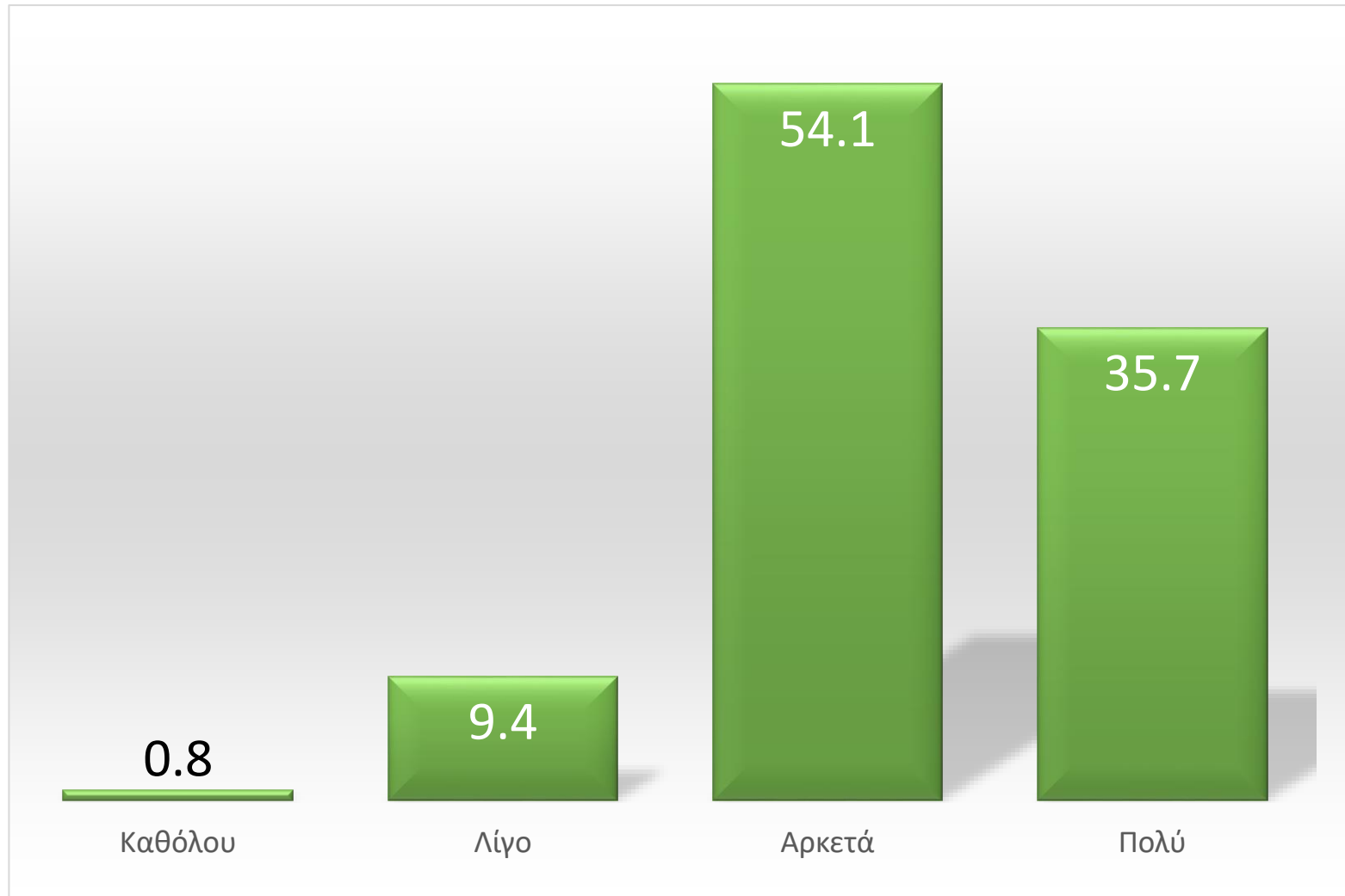
ΑΞΟΝΑΣ 3

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ
ΕΡΓΟΥ

Πιστεύετε ότι η διδασκαλία σας θα ήταν πιο αποτελεσματική αν είχατε εξειδικευμένες γνώσεις χειρισμού σύγχρονων τεχνολογικών μέσων και λογισμικών;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
11,9%	28,9%	36,4%	22,9%

Είστε διατεθειμένοι/ες να τροποποιήσετε τον τρόπο που διδάσκετε, ώστε να είστε πιο αποτελεσματικοί στη διδασκαλία σας;

Θα θέλατε να εφαρμόσετε άλλες τεχνικές διδασκαλίας (εκτός από τη διάλεξη);

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
2,4%	16,6%	51,8%	29,2%

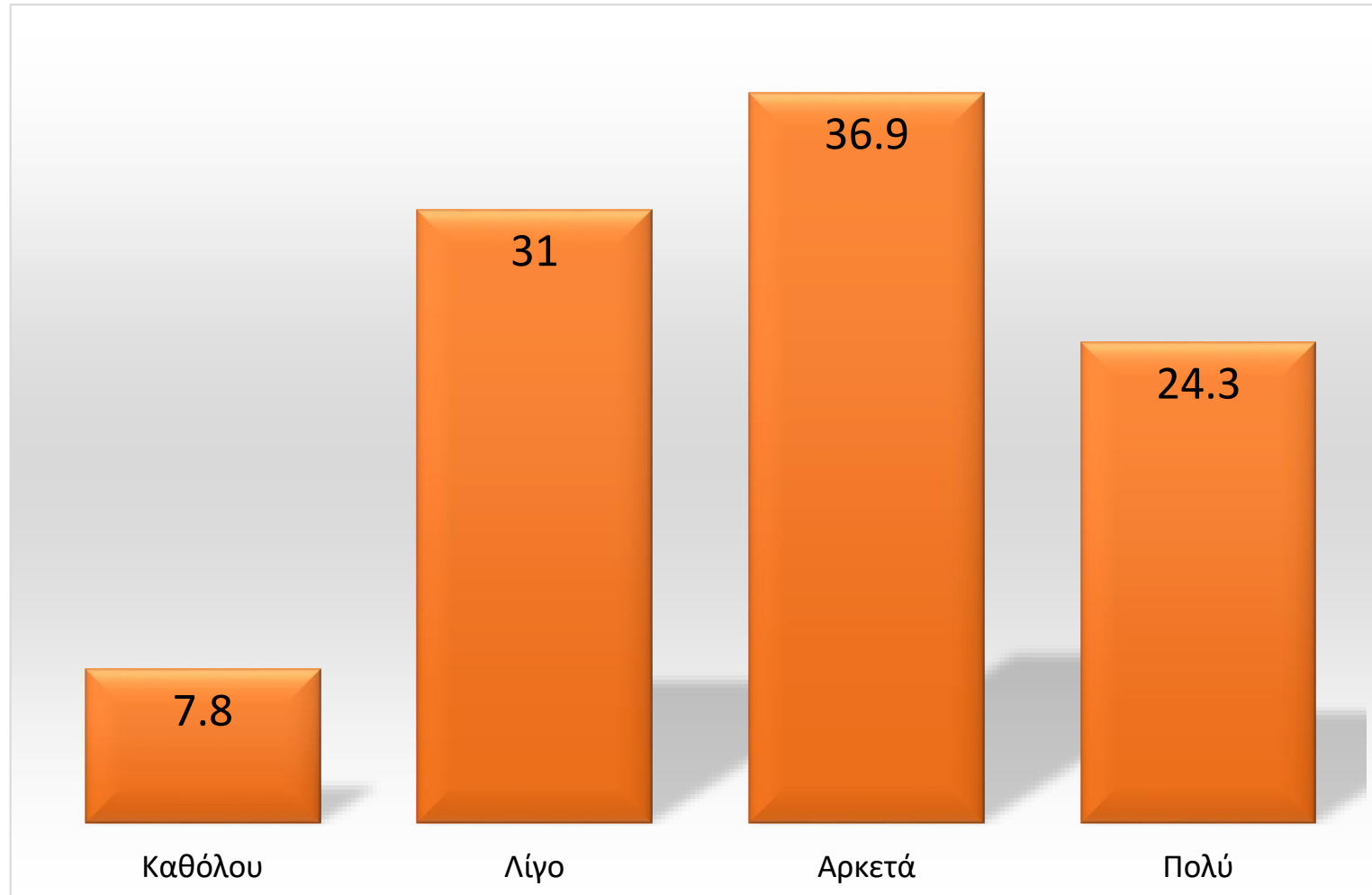
Θα θέλατε να παρακολουθήσετε κάποια εκπαίδευση, ώστε να βελτιώσετε τις παιδαγωγικές ή /και διδακτικές σας ικανότητες;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
8,2%	28,8%	40,1%	23,0%

Θα σας ενδιέφερε η εκπαίδευση αυτή να είναι πιστοποιημένη;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
27,2%	21,4%	30,0%	21,4%

Θεωρείτε ότι η εκπαίδευση των μελών ΔΕΠ σε θέματα διδασκαλίας και μάθησης θα έπρεπε να λαμβάνεται υπόψη κατά τις κρίσεις εξέλιξής τους σε επόμενη βαθμίδα;

Κάποιοι προβληματισμοί

Το διδακτικό έργο είναι η κυριότερη συμβατική υποχρέωση των μελών ΔΕΠ προς το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο. Δεν νομίζω ότι τίθεται κάποιο θέμα για παρακίνηση, προκειμένου να εκπληρώσουν το λόγο για τον οποίο κυρίως αμείβονται.

Αισθάνομαι λύπη για τους πανεπιστημιακούς καθηγητές, διότι είναι υποχρεωμένοι να κάνουν υπερβολικά πολλά: πρέπει να διδάσκουν, να ασκούν διοικητικά καθήκοντα, να είναι ερευνητές, να γράφουν αιτήσεις για προγράμματα και να τρέχουν για οτιδήποτε στραβό μπορεί να πάει σε ένα χώρο διδασκαλίας-έρευνας.

Το γεγονός ότι η επιπλέον ενασχόληση με την έρευνα έχει οικονομικό αντίκρισμα ενώ η επιπλέον ενασχόληση με την εκπαίδευση δεν έχει κανένα οικονομικό αντίκρισμα, έχει προκαλέσει μια έντονη, συνεχή και αποκλειστική αναζήτηση χρηματοδότησης μέσω της έρευνας, κάτι που αλλάζει το χαρακτήρα του πανεπιστημίου.

Τα μέλη ΔΕΠ αποτελούν το πλέον σημαντικό ανθρώπινο 'κεφάλαιο' των Πανεπιστημίων (με βάση τις 'επιδόσεις τους' τόσο ερευνητικά, όσο και διδακτικά αξιολογείται και ένα ίδρυμα), το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιείται πιο 'σοφά'.

Τι μέλλει γενέσθαι;

ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ: Πολιτικές -εθνικές και ιδρυματικές

- Θεσμικές παρεμβάσεις
- Ιδρυματικό ενδιαφέρον
- Ακαδημαϊκές πρωτοβουλίες

Μέλλον

- Αναβάθμιση της **παιδαγωγικής διάστασης** του ρόλου των Καθηγητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- **Δυνατότητα κατάρτισης** σε θέματα Διδακτικής και Μάθησης
- Ενίσχυση της **παιδαγωγικής σχέσης**, επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης φοιτητών-καθηγητών
- Παιδαγωγική χρήση των **ΤΠΕ** στη διδασκαλία
- Ανάπτυξη της **κριτικής σκέψης** και της βιωματικής μάθησης

Μέλλον

- Σύνδεση της διδασκαλίας με την **ποιότητα** (επομένως και την αξιολόγηση) των ΑΕΙ (?)
- Συμβολή στην επαγγελματική εξέλιξη των μελών ΔΕΠ (?)

Χρειάζεται να αναπτυχθεί μια πανεπιστημιακή
κουltούρα, που να δίνει έμφαση στην αναβάθμιση
της διδασκαλίας με βάση την ενεργό μάθηση.

